

ÚTMUTATÓ A KÖZPOLITIKÁK KIALAKÍTÁSÁHOZ

FÓKUSZBAN A FELNŐTTKÉPZÉS

2023 február

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Az Európai Unió finanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények azonban kizárólag a szerző(k) sajátjai, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) véleményét. Ezekért sem az Európai Unió, sem az EACEA nem tehető felelőssé.

Mi az a LEAP?

A helyi felnőttképzési politikák (LEAP) projekt a felnőttek formális, nem formális és informális tanulásban való részvételének növelésére irányuló igényre válaszol, amelyet helyi, nemzeti és európai szinten hajtanak végre. A LEAP a helyi politikai döntéshozókat és a helyi hatóságok munkatársait célozza meg, hogy felhívja a figyelmet a felnőttoktatás fontosságára, és támogassa az ilyen helyi politikák megfogalmazását, hogy azok a lehető legnagyobb hatást ériék el.

A projekt részeként készült ez az útmutató, amely lépésről lépésre bemutatja a felnőttképzési politika helyi szintű kialakításának folyamatát. A LEAP honlapja tartalmazza az online oktatási forrásokat tartalmazó platformot is – egy képzési modult és egyéb anyagokat.

Látogasson el a LEAP weboldalára: <https://www.leap2local.eu/>

Az útmutatóról

Ez az útmutató sablonokat tartalmaz a felnőttképzésre vonatkozó helyi politika alapvonalainak megfogalmazásához, a tanuló város, Pécs példáival, amely az UNESCO Tanuló Városok Globális Hálózatának tagja. (Megjegyzés: A Tanuló városok az UNESCO kezdeményezése, amely az egész életen át tartó tanulás fontosságát hangsúlyozza a városok fenntartható fejlődése szempontjából). A dokumentumot kiegészíti a szlovákiai Nyitra városának, a LEAP-projekt partnerének helyi szintű agrárpolitikájáról szóló szakpolitikai dokumentum.

Az útmutató a projekt feltérképezési szakaszában gyűjtött információkat foglalja össze arról, hogy az uniós és nemzeti szakpolitikák hogyan jutnak el, hogyan értelmezik és dolgozzák fel helyi és regionális szinten, ahogyan az a <https://www.leap2local.eu/O2.html> oldalon található jelentésekben is olvasható. Emellett tükrözi a LEAP platformon elérhető képzési és információs anyagok tesztelése során kapott visszajelzéseket is.

Az útmutató sikeres használatához javasoljuk, hogy először tanulmányozza a LEAP platformot és annak forrásait, hogy jobban megismerkedjen a felnőttoktatás és a tanulás területével. Ez alapján megértheti, hogy mennyire fontos átgondolni a szakpolitikai célokat és a célkitűzések meghatározását, milyen adatokat kell felhasználni, az érdekeltek szerepét, a felnőttképzésben a kereslet és kínálat feltérképezését egy adott területen, a terület kiemelt szereplőinek azonosítását és a gyakorlatok megosztását, a minőségbiztosítást, a felnőttkori tanulás tudatosítását és népszerűsítését, a felvilágosítás és az útmutatás biztosítását, valamint az aktuális témák azonosítását és azokra történő reakciókat.

LÉPÉSRŐL LÉPÉSRE - EGY KÖZPOLITIKA KIALAKÍTÁSA

Előkészítő szakasz:

- A javítani kívánt helyzet meghatározása.
- A célcsoport meghatározása.
- A szereplők azonosítása.

Kialakítási szakasz:

- A célok meghatározása.
- Javaslat kidolgozása a helyzet kezelésére.
- A költségvetés meghatározása.
- Értékelési stratégiák megtervezése.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1. LÉPÉS. HATÁROZZA MEG A HELYZETET, AMELYEN JAVÍTANI SZERETNE.

- Egy helyzet vagy lehetőség létezését a társadalomban észreveszik, és mérlegelik, hogy tegyenek-e valamit ellene vagy sem.
- Egy helyzet meghatározása attól függ, hogy milyen kapcsolatban áll a társadalomban az adott időpontban uralkodó értékekkel, és milyen hatalommal rendelkeznek azok a szereplők, akik elősegítik a helyzetnek a közéletbe való beillesztését.
- Ellenőrizze az e területre vonatkozó uniós és nemzeti stratégiákat, hogy meggyőződjön, ezekkel összhangban vannak-e törekvései. Az EU felnőttképzési politikájáról bővebben a <https://education.ec.europa.eu/education-levels/adult-learning> oldalon olvashat.

LEAP Praktikus tippek

A folyamat elindításához fontos, hogy legyen egy jó csapat és/vagy olyan szervezetek, amelyek a helyzet által érintettek szemszögéből tudnak információt nyújtani.

Íme egy példa:

Alaphelyzet	Háttér	Leírás
Korlátozott részvételi arány a felnőttkori tanulásban	Adatok itt találhatóak: https://www.oecd.org/skills/piaac/publications/countryspecificmaterial/PIAAC_Country_Note_Hungary.pdf	Magyarországon a 25-64 éves korosztály körében a felnőttkori tanulásban való részvétel nem haladta meg a 7%-ot, azonban a részvétel növelése a jobb teljesítménnyel együtt az európai felnőttkori tanulási politika egyik kulcskérdése. A legutóbbi PIAAC-eredmények az átlag körül mozognak (a matematikai készségek az átlag felett, az olvasási készségek és a problémamegoldás az átlag alatt vannak).

A meghatározott helyzetnek a következő kérdésekre kell választ adnia:

- Milyen helyzetet kell kezelni?
- Mi a helyzet háttere?
 - A helyzet kontextusba helyezése.
 - Kvantitatív és/vagy kvalitatív adatokra támaszkodjon.
 - A helyzetre vonatkozó értékelésekre, jelentésekre vagy diagnosztikai dokumentumokra támaszkodjon, ha vannak ilyenek.
- Miért fontos, hogy ezt a helyzetet közpolitikával kezeljük?

1. LÉPÉS. HATÁROZZA MEG A HELYZETET, AMELYEN JAVÍTANI SZERETNE.

Lehetséges témák:

- A nők képzéshez való hozzáféréseinek lehetővé tétele.
- A migránsok foglalkoztatási lehetőségeinek előmozdítása.
- Az állampolgári részvétel előmozdítása.
- A szegénység csökkentése.
- Tanuló városok.
- A vidéki környezet előmozdítása és támogatása.
- Oktatás az ökoszociális változásért.
- Inkluzív foglalkoztatás.
- Női vállalkozók.
- A kulturális örökség előmozdítása.
- Egyéb

Ezt a táblázatot használhatja az információk beírásához:

	Alaphelyzet	Háttér	Leírás

2. LÉPÉS: A CÉLCSOPORT MEGHATÁROZÁSA

- A helyzettel kapcsolatban egyértelműen meg kell határozni, hogy kik lesznek a közpolitika végrehajtásának kedvezményezettjei.
- A célcsoport meghatározásához a következőkre kell választ adni:
 - A demográfiai profil meghatározása.
 - A szociokulturális profil meghatározása.
 - A gazdasági profil meghatározása.

Javasolunk néhány konkrét adatot, amelyet összegyűjthet a célcsoportjáról:

- Társadalmi háttér
- Életkor
- Kultúra, szokások és vallási meggyőződések
- Képzettségi/oktatási/tudományos szint
- Hovatartozás
- Az állampolgári részvétel szintje
- Társadalmi-gazdasági szint
- Egyéb

Lehetséges célcsoportok:

- Migránsok
- Nők
- Hajléktalanok
- Fogvatartottak
- Menekültek
- Fogyatékkal élők
- Munkanélküliek
- Egyéb

Hol található adat?

- Eurostats: <https://ec.europa.eu/eurostat>
- Nemzeti statisztikák:
 - Spanyolország: <https://www.ine.es/>
 - Hungary:

2. LÉPÉS: A CÉLCSOPORT MEGHATÁROZÁSA

 Íme egy példa:

Célcsoport	Leírás (jellemzők és igények)
Alacsonyan képzett személyek/ funkcionális analfabéták	Az alacsony képzettségű és funkcionális analfabéta felnőttek nehezen tudnak jobb választási lehetőséget találni a munkaerőpiacon, és aktív állampolgárként beilleszkedni a közösségükbe. Jellemzőjük a merev társadalmi szerep és státusz, amely nagy ellenállást tanúsít az ALE/LLL iránt. Az ilyen kiszolgáltatott felnőtteknek és csoportjaiknak különleges figyelemre, aktív munkaerő-piaci eszközökre van szükségük, hogy segítsék őket a változásban és a munkavállaláshoz és az élethez szükséges készségek megszerzésében.

 Ezt a táblázatot használhatja az információk beírásához:

Célcsoport	Leírás (jellemzők és igények)

3. LÉPÉS: AZ ÉRDEKELT FELEK AZONOSÍTÁSA

- Az érdekelt azok az emberek vagy szervezetek, akik vagy amelyek befolyásoló hatalommal rendelkeznek a döntéshozatalra.
- A helyzethez való viszonyuk alapján azonosítják őket (ellenzékiek, szövetségesek és semlegesek).

Íme egy példa:

Érdekelt felek	Kihez kapcsolódik?	Kapcsolódás típusa	Megállapítások
Nem kormányzati szervezetek/pl. Civil Közösségek Háza, civil társadalmi szervezetek, közösségek és szomszédságok	Fiatal felnőttek, sérülékeny, hátrányos helyzetű felnőttek csoportjai	Önkéntes munka, a környezetvédelemmel kapcsolatos önkéntes tevékenységek növelése	Hatalmas érdeklődés és odaadás a téma iránt
Egyesületek, alapítványok	Idősek / alacsony digitális készségekkel rendelkezők	Aktív öregedés	A szükségletorientált programok nagy előnyben részesülnek

Lehetséges célcsoportok:

- Média
- Egyetemek
- Kutatóközpontok
- Helyi vállalkozások
- Nem kormányzati szervezetek
- Közintézmények
- Kamarák
- Társadalmi és civil szervezetek
- Tanácsosok
- Politikai képviselők
- Nemzeti szintű hatóságok
- Helyi polgármesterek
- Polgári központok/közösségi központok
- Képzési központok
- Társadalmi integrációs központok
- Egyéb

3. LÉPÉS: AZ ÉRDEKELT FELEK AZONOSÍTÁSA

Ezt a táblázatot használhatja az információk beírásához:

Érdekeltek felek	Kihez kapcsolódik	Kapcsolódás típusa	Megállapítások

LEAP Praktikus tippek

Fontos stratégiai szempontból megvizsgálni, hogyan lehet kezelni a szövetségkötés vagy az esetleges konfliktusok enyhítésének lehetőségét.

LEAP

4. LÉPÉS. A CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

A "SMART" célkitűzések segítségével könnyen meghatározhatja a helyi politikával elérni kívánt célokat.

“SMART” célkitűzések:

- **Speciális:** Mit akar elérni, miért fontos, kit fog érinteni, hol fog történni, és milyen erőforrásokkal vagy korlátokkal fog találkozni?
- **Mérhető:** Mennyibe fog kerülni a cél elérése? És honnan fogom tudni, hogy mikor értem el a célt?
- **Elérhető:** A rendelkezésemre álló erőforrások lehetővé teszik-e, hogy elérjem a célokat? És az általam talált korlátok megakadályozhatják-e, hogy elérjem a célokat?
- **Releváns:** A kitűzött célok relevánsak-e a célcsoport számára?
- **Időhöz kötött:** Mikor fejezzük be az intézkedéseket? Van-e időkorlát?

Íme egy példa:

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Tematika	Terület	Célkitűzések	Célcsoport
Aktív öregedés	Digitális tanulás	Digitális készségek fejlesztése	Idősek
Az éghajlatváltozással kapcsolatos zöld készségek fejlesztése/ESD-oktatás a fenntartható fejlődésért	Közösségi tanulás	A zöld készségek terén bevált gyakorlatok összegyűjtése és a fenntartható fejlődési célokra való érzékeny összpontosítás fejlesztése	Felnőttek, akiknek célja a generációk közötti tanulás folytatása

Ezt a táblázatot használhatja az információk beírásához:

Tematika	Terület	Célkitűzések	Célcsoport

5. LÉPÉS. JAVASLAT KIDOLGOZÁSA A HELYZET KEZELÉSÉRE

A lehetséges megoldási javaslat a célkitűzésből és a diagnózishoz gyűjtött információkból (1. és 2. lépés) épül fel. Ezek segítenek a lehetséges megoldás azonosításában és felderítésében.

A pályázat elkészítéséhez a következőket kell tennie:

Meg kell határozni és meg kell fogalmazni egy alternatív megoldást az alábbi kritériumok alapján:

- A megfogalmazók kompetenciáinak megfelelő területek.
- Fontosság a különböző szereplők számára.
- Politikai megvalósíthatóság.
- Műszaki megvalósíthatóság.

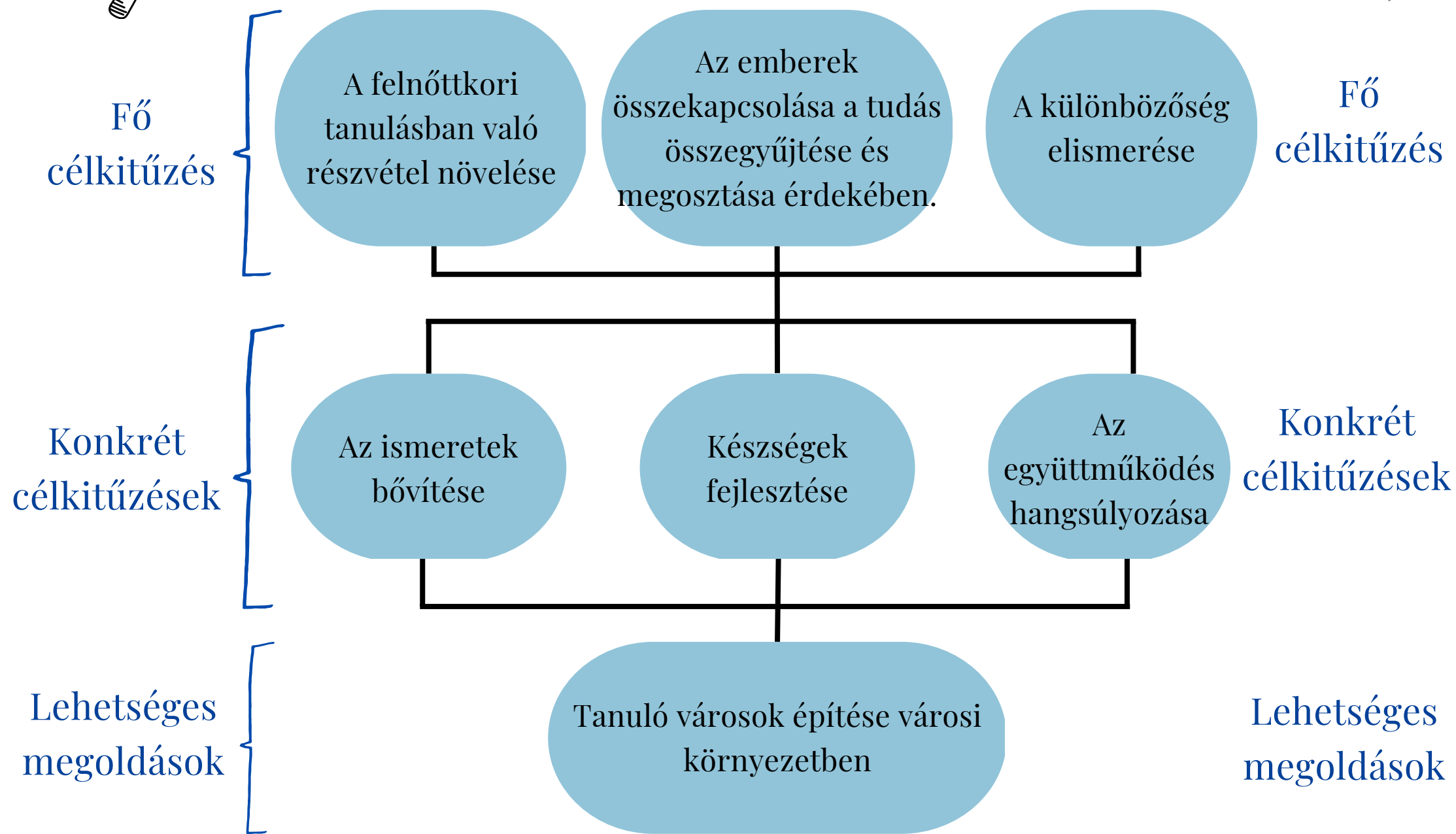
- A lehetséges megoldásra vonatkozó javaslat kidolgozásához a következő szempontokat kell meghatározni:
 - Fő célkitűzés: a szakpolitika fő szándékára irányul.
 - Konkrét célok: a fő célkitűzéssel összhangban lévő konkrét szempontok.
 - Lehetséges megoldás: A folyamat várható eredménye.

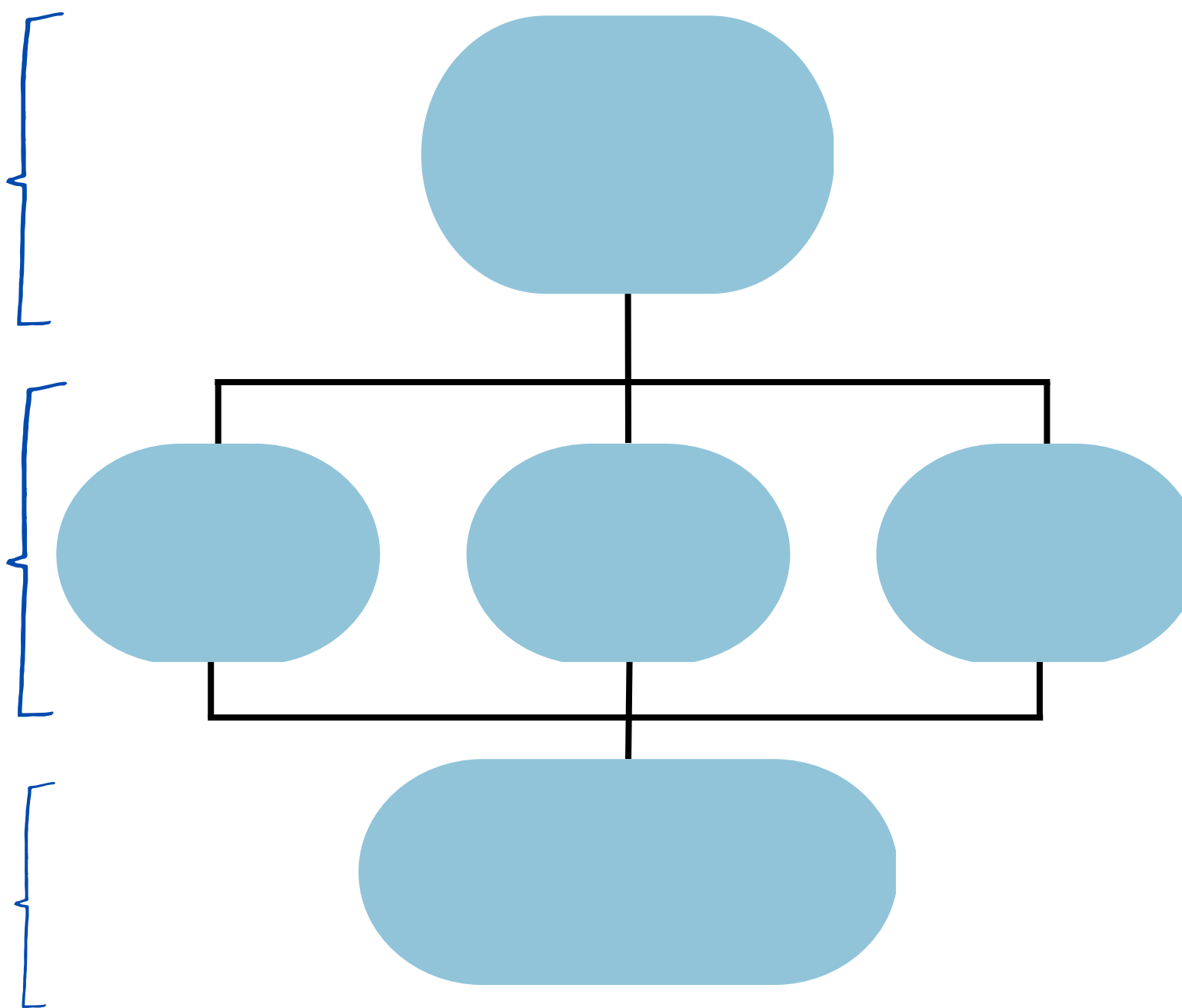
5. LÉPÉS. JAVASLAT KIDOLGOZÁSA A HELYZET KEZELÉSÉRE

Íme egy példa:

Ezt az ábrát használhatja az információk beírásához:

6. LÉPÉS. A KÖLTSÉGVETÉS BECSLÉSE

Egy közpolitika költségvetésének becslésénél figyelembe kell venni a közvetlen költségeket (a politika végrehajtásának alapjául szolgáló erőforrások) és a közvetett költségeket (a csak kapcsolódó költségek).

Néhány elem, amelyet figyelembe kell venni a költségek becslésénél:

- Minőségbiztosítás
- Infrastruktúra
- Utazási költségek
- Napidíj
- Bérek
- Adminisztratív költségek
- Terjesztés
- Külső szolgáltatások (áram, víz stb.)
- Egyéb

LEAP Praktikus tippek

Fontos ismerni a köztestület által a költségvetésre vonatkozóan meghatározott kritériumokat.

Íme egy példa:

A Tanuló város tevékenységeket az állami szervek (önkormányzatok), oktatási és képzési szolgáltatók, vállalkozások, multinacionális kkv-k, valamint állami és uniós finanszírozású támogatások között kell társfinanszírozni. Az UNESCO nem finanszíroz ilyen kezdeményezést. Cork példaként egy kulcsfontosságú érdekeltekből álló végrehajtó bizottságot hozott létre a társfinanszírozás létrehozására és előmozdítására.

7. LÉPÉS. ÉRTÉKELÉSI STRATÉGIÁK KIALAKÍTÁSA

Mire szolgál az értékelés?

Az értékelés egy olyan folyamat, amely lehetővé teszi számunkra, hogy szisztematikusan és objektíven értékeljük a politikák relevanciáját, teljesítményét és sikerét.

- Értékelési kritériumok:
 - Relevancia: Milyen mértékben igazodott a végrehajtott beavatkozás az adott környezet igényeihez és prioritásaihoz?
 - Relevancia: A javasolt célkitűzések megfeleltek-e a kedvezményezett lakosság tényleges szükségleteinek?
 - Hatékonyság: Milyen mértékben teljesültek a célkitűzések?
 - Hatékonyság: A lehető leggazdaságosabban használták-e fel a forrásokat?
 - Fenntarthatóság: Van-e folytonosság? Ki kell-e igazítani?

Íme egy példa:

Célkitűzés	Határidő vagy szükséges idő	Milyen előrelépés történt eddig?	Mit kell még tennünk?	Felelős	Megállapítások
Visszajelzések gyűjtése a Tanuló Város tevékenységeiről	3 hónappal az eseményt követően	Korlátozott	PDCA (Plan, do, check, act) = Tervezz, csináld, ellenőrizd, cselekedj	Tanuló Város koordináció	Korlátozott felhasználás – javítás szükséges a változás felé forduláshoz

7. LÉPÉS. ÉRTÉKELÉSI STRATÉGIÁK KIALAKÍTÁSA

 Ez a táblázat hasznos lehet a közpolitikák nyomon követéséhez/értékeléséhez:

Célkitűzés	Határidő vagy szükséges idő	Milyen előrelépés történt eddig?	Mit kell még tennünk?	Felelős	Megállapítások

Példák az értékelési eszközökre

- Kérdőívek
- Skálák
- Interjúk
- Fókuszcsoportok
- Szisztematikus megfigyelés
- Anekdotikus napló
- Egyéb

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Kapcsolódó információk:

Az alábbi, a LEAP-anyagokra mutató linkeken talál kapcsolódó információkat:

https://leap2local.eu/ELEARNING/EN/Platform_EN/index.html

<https://leap2local.eu/>

Egyéb források:

- Szociális gazdaság portál (Információk a közpolitikákról, források, érdekes linkek és példák):
<https://www.economiasolidaria.org/politicas-publicas/>
- Közpolitikai javaslatok:
<https://espolitikak.eus/es/recursos/propuestas-politicas/>
- Közpolitikák értékelése (Európai Bizottság):
https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/evaluating-laws_es#documentos

JÓ GYAKORLATOK - TANULÓ VÁROSOK

A "tanuló városok" a fenntartható fejlődés előmozdításával összhangban álló gyakorlatokat és politikákat támogatnak, elsősorban az egész életen át tartó tanulás révén. A "tanuló városok" az UNESCO szerint garantálják az egyenlőséget és a befogadást:

- Alternatív oktatási lehetőségeket kínálnak, elsősorban a kiszolgáltatott csoportok számára.
- Ingyenes online tanulási órákat biztosítanak.
- Oktatási központokat alapítanak migránsok számára.
- Generációk közötti tanulási kezdeményezéseket támogatnak.
- Karrier-tanácsadást kínálnak nők számára.
- Mozgó könyvtárakat alapítanak.
- Kihasználják a kulturális központokat mint tanulási helyszíneket.
- Mozgósítanak képzett önkénteseket.

Az UNESCO Tanuló Városok Globális Hálózata 229 várost (55 országból) foglal magában, amelyek az egész életen át tartó tanulást célzó politikákat és gyakorlatokat dolgoztak ki.
(<https://uil.unesco.org/es/node/3235>).

L E A P

#1 TANULÓ VÁROSOK (MAGYARORSZÁG)

A magyarországi Pécs az UNESCO Globális Tanulási Hálózatának része. A projekt motivációja a közösségek megerősítése a tudás megosztása és a gyakorlatok javítása révén a GLNC többi tagjával. Ebben a városban "Integrált városfejlesztési stratégiát" hoztak létre, amely az ipari fejlesztést a zöld energia és a fenntarthatóság irányába tereli. Akciói a "Pécsi Civil Kapu Mozgalom" keretébe tartoznak, ez magában foglalja (UNESCO):

- A polgárokkal folytatott párbeszéd kiterjesztése a tanulási igények azonosítása és kielégítése érdekében.
- Állandó bizottság a tanuló város struktúrájának kialakításával kapcsolatban.
- Informális tanfolyamok kínálata felnőtteknek.
- "Szenior Akadémia", ez a projekt az idősebb embereket célozza meg, olyan oktatási ajánlatot kínálva nekik, amely lehetővé teszi számukra, hogy fejlesszék készségeiket és tudásukat.
- Évente egy tanuló fesztivál megrendezése.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Az első Pécsi Tanuló Fesztivált 2017-ben rendezték meg. Összesen 73 szervezet vett részt, 11 helyszínen 141 programot kínáltak, és összesen 3000 ember vett részt. A 2018-as fesztiválon a résztvevők száma 8000-re nőtt.

#2 TANULÓ VÁROSOK (SPANYOLORSZÁG)

A Barcelonában (Katalónia) található Viladecans volt az első spanyol város, amely az UNESCO "tanuló városok" hálózatának tagja lett. A városban az egész életen át tartó tanulás politikájának előmozdítása érdekében végrehajtott intézkedések közül néhányat említhetünk:

- Könyvtári hálózat és workshopok a "tisztá levegő" zónák létrehozására.
- Digitális táblák telepítése minden oktatási központban.
- Oktatási innovációs hálózat, számos oktatási innovációs projekt bevezetése.
- Programok a munkahelyek minőségének és a munkavállalók szakmai készségeinek javítására.
- Program az anyák és apák számára a szülői folyamat kísérésére.

A közelmúltban (2020) a Castellónban (Valenciai Közösség) található L'Alcora lett a második spanyol város, amely az UNESCO "Tanuló városok" hálózatának tagja lett. "Music for Life" nevelési kezdeményezése azt állítja, hogy a zene elősegíti az emberek egészségét és jólétét.

Bibliografía

- http://www.dirplan.cl/centrodedocumentacion/Documents/cuenta_gestion/guia_politicas.pdf
- <https://www.juntadeandalucia.es/institutodeadministracionpublica/publico/anexos/evaluacion/guiaestudiosppp.pdf>
- <https://www.economiasolidaria.org/wp-content/uploads/2021/02/Report-Guidelines-for-Local-Governments-on-Policies-for-Social-and-Solidarity-Economy.pdf>
- https://www.mptfp.gob.es/dam/es/portal/funcionpublica/evaluacion-politicas-publicas/Papeles/Papeles_de_Evaluacion_Internacional.pdf.pdf
- <http://cpps.dyndns.info/cpps-docs-web/secgen/2015/pol-oceanica-regional/Doc%2011.Guia%20sobre%20gestion%20y%20diseño%20de%20la%20politica%20publica.pdf>
- <https://www.gobiernodecanarias.net/intranet/documentos/Gu%C3%ADa%20para%20la%20Evaluaci%C3%B3n%20de%20Programas%20y%20Pol%C3%ADticas%20P%C3%BAblicas.pdf>

Fényképek

- Free-to-use images from Pixabay
- <https://pixabay.com/es/photos/concepto-hombre-documentos-persona-1868728/>.
- Canva

LEAP

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union